

Politsei tuletab vanematele meelde: kontroll lapse sõpruskonna ning tema käimiste üle on lapsele abiks lapsevanematega ning küsige, kas nemad on selleks oma nõusoleku andnud ja kas nad teavad, kuhu ja kelle juurde nende laps õöseks jääb.

Tänapäeval muutuvad lapsed järjest varakumalt iseseisvamaks ning paljud vanemad arvavad, et küll laps juba teab, mida ta teeb. Unustatakse ära, et vanematepoolne kontroll lapse sõpruskonna ja tema käimiste üle on tegelikult lapsele abiks – see aitab sageli ära hoida tema sattumise võimalikesse sekeldustesse ja seadustega pahuksisse minetu.

Eriti ohtlik on, kui alaealine satub seltskonda, kus tarvitatakse alkoholi – noorte alkoholi tarvitamine lõpeb sageli kakluste või laamendamistega, mürgistuste või seksuaalse ahistamisega. Paraku juhtub järjest sagedamini nii, et lapsevanem kuuleb lapse tegudest ja pahandustesse sattumisest alles politsei vahendusel.

Peagi algava koolivaheaja puhul tuletaks lapsevanematele mõningaid asju meelde.

Politseitöö praktika näitab, et lapsevanemad peaksid tähelepanelikult jälgima noorte käimisi ja tegemisi just koolivaheaja alguses – siis kiputakse seda tähistama koos ja alkoholsete jookidega. Samuti on see aeg, mil üks pikalt väldanud kohustus on kindlaks perioodiks lõppenud ja lapsed ei oska oma vabadusega esiti midagi kasulikku peale hakata. Nii tuleb politseinikel kooli vaheaegadel tihti tegeleda alaealiste õigusrikkujatega, kes ise oma tegusid alatasa igavusega põhjendavad.

Seetõttu on oluline, et lastel oleks põnevaid tegevusi, mis neid huvitab ja mis ei ole seadustega vastuolus. Näiteks pakuvad erinevad maakonna noortekeskused laialt võimalusi vabaaja sisustamisel, samuti pakuvad noortele palju erinevaid ja huvitavaid väljakutseid kodutütarde ja noorte kotkaste ühendused.

Politsei võib küll noori igapäevaselt korraks kutsuda, suunata neid mõjutusvahendi määramiseks alaealiste komisjoni, kirjutada välja rahatrahve või pidada lõputult loenguid õiguskõuelekest käitumisest. Ent kui noore arengusse ei leia lapsevanem mahti sekkuda ja huvi tunda, millega noor inimene tegeleb, võib mõistmine õiguskõuelekest käitumisest liiga hilja ja kallihinnaliselt kätte tulla.

Lapsevanemad peaksid enam huvi tunda ka selle vastu, kui laps teatab, et keegi tema koolikaaslastest või sõpradest tuleb teie koju ööbima. Võtke ühendust teiste

Kindlasti on paljud tahes-tahtmata ka avalikes kohtades kokku puutunud mõne räuskava teismeliste kambaga, alkoholi tarvitavate alaealistega, vandaalitsevate noorte või siis lihtsalt näiteks lugupidamatult eakamatesse inimestesse suhtuvate lastega. Kahjuks on sellised vaated saanud paljuski meie ühiskonna igapäevaseks osaks, et noored ei austa ennast ümbritsevat keskkonda, teisi inimesi, teinekord isegi oma enda vanemaid mitte.

Seepärast julgustan kõiki neid vallaelanikke, kes pealt näinud, kuid mingil põhjusel maha salanud noorte alkoholitarvitamise või muu rikkumise, sellest kohalikule politseile ikka teatama. Siinkohal ei saa olla tundmust, et see ei ole teie mure või häbi tuttava lapse tegude pärast sunnib asja maha salgama – sirguvad nendest ju täpselt sellised inimesed nagu meil neid aega juhendada ja õpetada on. Ja ükskõiksus või ajanappus lastega tegelemiseks ei ole kunagi soovitud sihti täitnud.

Meenutagem, et alla 16-aastastel alaealistel on keelatud viibida ilma täiskasvanud saatjata avalikes kohtades kella 23-6. Kui laps viibib nimetatud kellaajal avalikus kohas koos mõne täisealise saatjaga, peaks lapsevanem sellest teadlik olema ning andma selleks ka oma nõusoleku. Kindlam tunne on kõigil, kui täisealine saatja on perekonnale tuttav isik ning perel on tema kontaktandmed. Kui tegemist on üritustega, mis lõpevad öösel, tuleb lapsega eelnevalt kokku leppida, et keegi tuleb talle järele ning koos minnakse koju. Veenduge varem, millise üritusega on tegemist, kus see toimub, kes seal viibivad ja et seal ei tarvitata keelatud aineid. Alati tasuks huvi tunda, kus ja kuidas peetakse lapse sõprade sünnipäevi või klassiõhtuid.

Ükskõiksus ei kasvata noori!

Ronald Ruven
Lõuna prefektuuri politseikadett

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Swedbanki Pangabussis Pangabuss peatub: 04.07.2014 kell 15.30–16.30 Saru lauatehase juures.
Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte saada pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.
Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Teated Teenusekeskuses on uued teenused
Massaaž kolmapäeviti, info tel 5199 7239
Juuksur teisipäeviti, info tel 5303 0699
Küünetehnik esmaspäeviti info tel 5694 4397
- Kuutsi Raamatukogu Suletud alates 07.juulist kuni 11.augustini. Avatud puhkuse ajal 16.juuli ja 30. juuli
- Mõniste Raamatukogu Suletud alates 01.juuli kuni 07.juuli ja 01.augustist kuni 23.augustini. Avatud puhkuse ajal 13.august

ÕNNI TLEME! 26. Mail 2014 sündis Emma Tiitus

Annus Aliide	24.06.	96	Pütsep Avo	12.06.	70
Männiste Irina	02.06.	90	Kroon Rein	17.06.	70
Nõmmik Salme	28.06.	83	Käärmann Reino	07.06.	66
Trahv Milvi-Ilona	11.06.	82	Möttus Arvo	08.06.	66
Tuvikene Velta	24.06.	80	Laas Tõnu	11.06.	65
Liiv Leili	13.06.	78	Viskmann Ene	19.06.	65
Torn Anni	22.06.	72	Must Valli	24.06.	65

SPORT, SPORT, SPORT

Õppe-aasta kõige suurem võistlus – maakonna koolinoorte kergetõustiku meistrivõistlused – on ka peetud. Kooli käis esindamas 28 õpilast. Esikolmikusse jõuti kaheksal korral: Kristin Valge - kaugushüpe - I koht, Stiiv –Toomas Meeks - 200m II koht ja kõrgushüpe III koht, Alvar Udsu - 1500m II koht ja 3000m III koht, Hanna Antsov - kolmikhüpe III koht, Jaana Pöder - 1500m III koht, Merili Haak - 1500m III koht.

4.juunil oli koolis spordipäev. See oli hea punkt pingelisele õppe-aastale. Kasutasime IAAFi (Rahvusvaheline Kergetõustiku Liit) poolt väljamõeldud väga lapsesõbralikke spordivahendeid. Lastele pakutav kergetõustik peab olema samaaegselt nii atraktiivne, kättesaadav kui ka arendav. Seda see oli! See programm sai alguse juba aastal 2005 ja nüüd on jõudnud see ka Eestisse.

Selle spordipäeva kohta võis küll öelda, et - tähtis pole võit vaid osavõtt ja seda see ka oli. Õpilased lustisid kõik rõõmuga.

3.juunil toimusid peotantsuvõistlused. See on üks ilus spordiala. Meie koolis aga nii, et kui Sa juba platsile läksid siis medali Sa kaela ka said. Kellel see sel korral paremini välja tuli, selle medal oli lihtsalt natuke suurem. Paare oleks võistlustules olnud ju rohkemgi kui oleks igale harjutanud poisile ka partner olemas olnud-lihtsalt ei jagu tüdrukuid. Õpetaja Reno Olle on teinud õpilastega tänuväärset tööd. Esikolmik järgmine: I koht-Lisette Must ja Richard Lepp, II koht-Mariliis Must ja Janmar Torn, III koht-Dimitra Giannakaina ja Oliver Puusalu.

KAUNIST SUVE KÕIGILE!

Virve Tamm, kehalise kasvatuse õpetaja

HEAD MÕNISTE VALLA ELANIKUD JA KÜLALISED!

On rõõm teatada, et Mõniste valla naabrite juures Varstu vallas on korda saanud üks vana ja ajalooline hoone. Uue kuue ja sisu on saanud RMK Pähni looduskeskus. Vana maja on saanud uue hingamise, püüdes anda edasi külastajatele pärandkultuuri ja looduse tunnetamist. Sel suvehooajal saab keskuses näha ja teha:

* Näitus Kagu – Eesti ristipuudest - tutvustab ühte väga vana traditsiooni. Traditsioon võib olla vana, aga komme on elujõuline ka täna. Kagu – Eesti matusekombestikku kuulub iseloomuliku rituaalina risti puusse lõikamine lahkunu viimisel teekonnal kodust kalmistule.

* Huvilistele on pakkuda vaatamiseks kaks põnevat kollektsiooni. Päevaliblikate kollektsioon, kus on eksponeeritud üle 40 erineva liblikaliigi. Putukate kollektsioon, kus on üle 200 putuka nii lähedalt kui kaugemalt. Kel huvi liblikate ja putukate püüdmise ja sirutamise vastu on võimalik korraldada selle teemalist õppepäeva (tasuline)

* Võimalus vaadata erinevaid loodus - ja metsateemalisi filme. Aga film aastast 1940 „Matkapilte Võrumaalt“ peaks puudutama igat võrumaalast. Huvitav filmipopurii on kokkuseatud nõukogudeaegsest metsandusest ja metsatöödest.

* Tulles aga meie juurde siis, kui maja on täitunud isuäratav leivalõhnaga, saate kindlasti maitsta ka ehtsast leivaahjus küpsetatud leiba! Kel huvi leivaküpsetamise vastu suurem, on võimalik korraldada õppepäeva. Grupi suurus 10 inimest ja hind 24.60

* Võimalik on rentida 35 kohalist ruumi nõupidamiste ja seminaride korraldamiseks.

* Lisaks keskuse külastusele ootab huvilisi lühem ja pikem matkarada, metsaonn ja piknikupidamise võimalus.

* Lühem loodusõpperada 1,5 km pikk saab alguse looduskeskuse juurest. Seda on tore läbida koos ettevalmistatud töölehe ja seljakotiga. Seljakotti saab pista kompassi, istumisaluse, binokli, luubi, vastavalt huvile erinevaid taime- või linnumäärajaid. Seljakoti laenutamine on tasuta. Küll aga võiks eelnevalt teada anda osalejate arvu.

* 3 km pikkune metsaõpperada ootab huvilisi ja loodusenautilajaid Pähni looduskaitsealal.

* Kõik kel plaanis läbida sel suvel RMK Aegviidu – Ähijärve 627 km pikkune matkatee, võiksid samuti keskust külastada, et osta kaasa matkatee kaart. Või küsida operatiivset infot matkaraja kohta. Keskuses on teisiigi nii RMK puhkealade kaarte, kui Võrumaa erinevate matkaradade infoaldikuid.

Olete kõik oodatud!

Keskuse külastamine on tasuta!

Uudistamist jätkub maja igasse nurka!

Oleme avatud 02. maist – 30.augustini 2014 kolmapäevast laupäevani kella 11 – 18 ni. Muul ajal võtame külalisi vastu eelneval kokkuleppel.

Helina Tammemägi

RMK Pähni looduskeskuse juht

5300 2181; pahni.looduskeskus@rmk.ee

23. Juunil Metsavenna Talus, Metsavenna Jaanituli 2014

Päeval ajal: Sportlikud üritused korralike auhindade ja tunnustusega

-1500m kross, mägilalgpall, minijalgpall, kanuusõit ümber Metsavenna Talu saare jne.

-Peo tõmbab käima kohalik „Metsavendade Punt“ laiendatud koosseisuga võrukeelsete lustilauludega

-Vanad seltskonnatantsud Kadri Laube juhendamisel.

-Venemaa rahvakunstiansambel SKAZ suure koosseisuga annab tunniajalise uskumatu kontserdi Keskööl:

-täispikk live show Singer Vingerilt

-Üritust juhivad ja plaate keerutab Märt Rannamäe

Pilet 10 eurot / Koolilastele kuni 14 eluaastat 5 eurot

Alla 8 eluaasta ja korralikes rahvariietes sissepääs tasuta

Laupäeval, 21. juunil 2014 algusega kell 20.00 toimub Mõniste rahvamaja välilaval

MÕNISTE VALLA JAANIPÄEVA PIDU

Jaanimeeleolu aitavad luua Mõniste rahvamaja isetegevuslased

Kõik Jaanid ja Jaanikad süütavad jaanilõkke

Laval ülipopulaarne ansambel ELUMEEES

Disko

Võta kaasa tantsuringad, hea tuju ja mõnus kaaslane ning sea sammud Mõniste poole!

Avatud kohvik
Sündmus kõigile tasuta!

PS. Metsavenna pood avatud 2 juunist kella 8.00 kuni 20.00

Elfride Vahemets

26.03.1927 – 09.05.2014